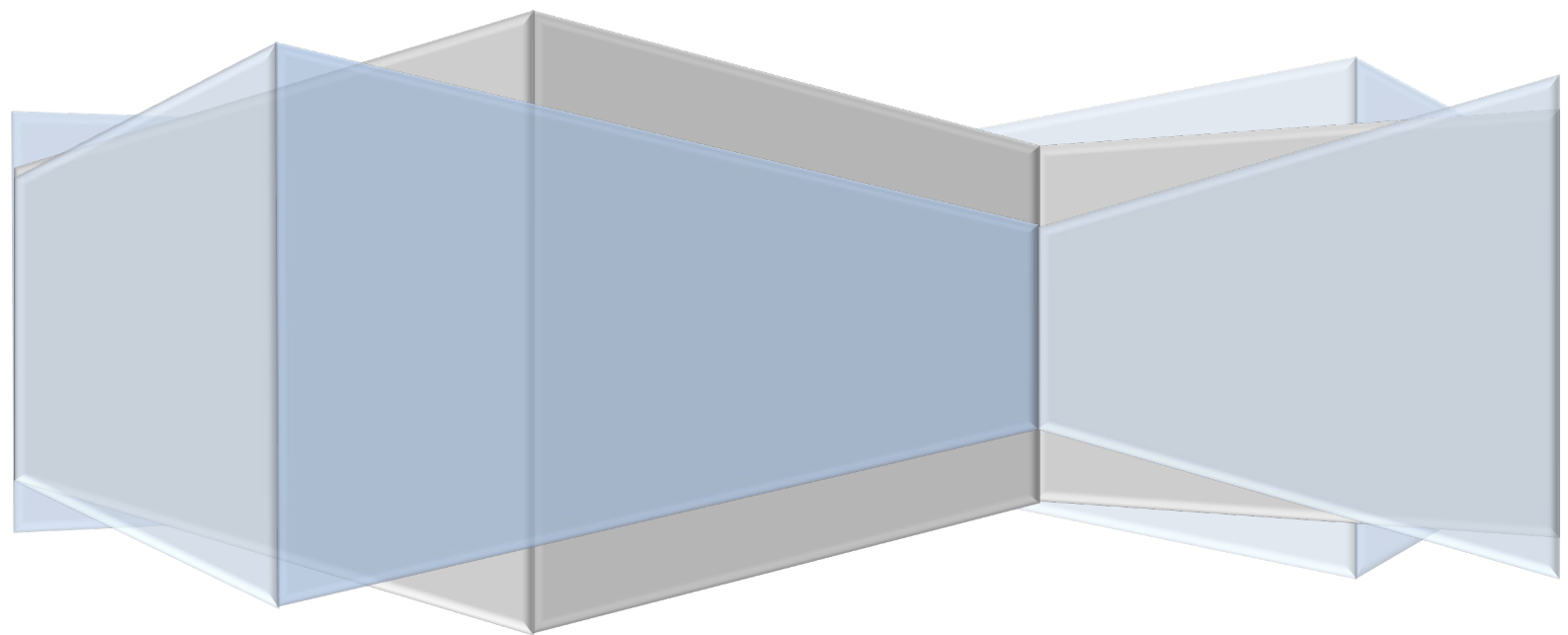

Menetelmiä kuvaava muistio - MSD
Finland Oy
Vuoden 2015 - 2020 Taloudellisten suhteiden
julkistaminen

1	SISÄLTÖ	
1	Johdanto	3
2	Määritelmiä	3
	Kliinisen tutkimuksen organisaatio (CRO, Clinical Research Organization)	3
	Tapahtuma	3
	Terveysthuollon organisaatio	3
	Terveysthuollon ammattilainen	3
	Vastaanottajat	3
	Etuudet	3
3	Julkistamiskategoriat ja laajuus	4
	Yksilöllinen ja koontimuotoinen julkistaminen	4
	Julkistamiskategoriat	4
	Etuuksien arvo	5
	Julkistamisen ulkopuolelle jäävät etuudet	5
	Etuuden päivitys	5
	Osittaiseen osallistumiseen tai peruutukseen liittyvä etuus	5
	Maantieteelliset rajat ylittävä aktiviteetti	5
	Julkistettavat yksiköt	5
4	Metodit jotka varmistavat oikean, tarkan ja aukottoman julkistamisen	5
	Lähdejärjestelmien koodaus	5
	Asiakastunniste	6
	Manuaalinen raportointi	6
	Ohjelmisto	6
	Organisaatio	6
5	Erityistä huomioitavaa	6
	Etuuden vastaanottajan tunnistaminen	6
	Poikkeus ”selvästi tunnistettavan vastaanottajan” –sääntöön	6
	Cubist	6
	Sanofi Pasteur MSD	7
	CRO:den maksamat etuudet	7
	Terveysthuollon ammattilaisten omistamat (yhden henkilön) yritykset	7
	Monivuotiset sopimukset	7
	Ei-interventiotutkimukset	7
6	Suostumusten hallinnointi	7
	Suostumusten kerääminen	7
	Suostumuksen peruuttaminen	7
	Osittainen suostumus	7
7	Julkistusraportti	7
	Julkaisupäivämäärä	7
	Julkistusalue	7
	Julkistuskieli – MSD:n vuotuiset julkistukset tehdään suomeksi	8
8	Julkistukseen liittyvä taloudellinen data	8
	Valuutta, ALV ja henkilösivukulut	8

1 Johdanto

MSD Finland Oy (MSD) uskoo, että lääketeollisuuden ja terveydenhuollon ammattilaisten välinen yhteistyö ja vuorovaikutus parantaa merkittävästi potilashoidon laatua ja tulevaisuuden kliinisen lääketutkimuksen arvoa. Viime aikoina odotukset tällaisen yhteistyön läpinäkyvyydestä ovat kasvaneet. Tästä johtuen EFPIA (European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations) on vuonna 2014 ottanut käyttöön taloudellisten suhteiden julkistamista koskevat säännöt, jotka velvoittavat järjestön jäseniä, ml. MSD, julkistamaan terveydenhuollon ammattilaisille ja organisaatioille vuosittain maksetut etuudet. Tämä menetelmiä kuvaava muistio määrittelee julkistettavat etuustyypit, julkistamisen ulkopuolelle jäävät maksut, sekä muun tarpeellisen tiedon auttaakseen lukijaa ymmärtämään, kuinka MSD keräsi, järjesteli ja raportoi julkistettavan informaation.

2 Määritelmiä

Kliinisen tutkimuksen organisaatio (CRO, Clinical Research Organization) - Organisaatio, joka tarjoaa tukea lääketeollisuuden, bioteknologian ja laiteteknologian teollisuudelle ulkoistetun tutkimustyön muodossa. Ei ole terveydenhuollon organisaatio.

Tapahtuma - Kaikki kaupalliset, tieteelliset tai ammatilliset tapaamiset, kongressit, konferenssit, symposiumit ja muut vastaavat tapahtumat (sis. asiantuntijatyöryhmien kokoukset, vierailut tutkimus- tai tuotantolaitoksiin, sekä suunnittelu-, koulutus- tai tutkijakokoukset koskien kliinisiä tutkimuksia ja ei-interventiotutkimuksia), joiden järjestämisestä tai tapahtumatuesta on vastannut MSD joko suorasti tai epäsuorasti.

Terveydenhuollon organisaatio – Mikä tahansa laillinen taho i) joka on terveydenhuollon, lääketieteen tai tieteellisen alan järjestö tai organisaatio (esim. sairaala, klinikka, säätiö, yliopisto tai muu opetusinstituutio tai tiedeseura, (mutta ei potilasjärjestö) tai ii) toimii yhden tai useamman terveydenhuollon ammattilaisen palvelujen välittäjänä.

Terveydenhuollon ammattilainen – Kuka tahansa lääketieteen -, hammaslääketieteen -, apteekki- tai sairaanhoidon alalla työskentelevä henkilö, joka osana työtehtäviään määrää tai toimittaa lääkkeitä ja jonka pääasiallinen toimipaikka, työosoite tai rekisteröintipaikka on Suomessa. Selvennykseksi: terveydenhuollon ammattilaisia ovat myös i) virkamiehet tai valtion työntekijät (sekä julkisella että yksityisellä sektorilla), jotka voivat määrätä, toimittaa tai hallinnoida lääkkeitä ja ii) kaikki MSD:n palveluksessa työskentelevät, joiden pääasiallinen työtehtävä on harjoittaa terveydenhuollon tointa. Tämän ulkopuolelle jäävät x) kaikki muut MSD:n palveluksessa työskentelevät ja y) lääkkeiden tukkurit ja jakelijat.

Vastaanottajat – Terveydenhuollon ammattilaiset tai organisaatiot, joiden pääasiallinen toimipaikka, työ- tai rekisteröintipaikka on Suomessa.

Etuudet – suorat tai epäsuorat etuudet, joko rahana tai epäsuorana etuutena jotka ovat syntyneet humanilääkkeen kehittämisessä ja markkinoinnissa.

- Suora etuus on MSD:n maksama maksu suoraan vastaanottajalle.
- Epäsuora etuus on kolmannen osapuolen kautta MSD:n puolesta maksettu etuus (esim. matkatoimisto, yhteistyökumppani tms.) kuitenkin niin, että MSD pystyy tunnistamaan etuuden vastaanottajan.
- Tutkimus- ja tuotekehitysetuudet ovat terveydenhuollon organisaatiolle tai ammattilaiselle maksettuja etuuksia, jotka liittyvät i) ei-kliinisten tutkimusten (määritelty OECDn Hyvässä laboratoriokäytännössä), ii) kliinisten tutkimusten (määritelty Euroopan komission direktiivin 2001/20 artiklassa 2a; tai iii) ei-interventiotutkimusten suunnitteluun tai toteutukseen, jotka ovat prospektiivisia luonteeltaan, eivätkä käsitä potilasdatan keräämistä.

3 Julkistamiskategoriat ja laajuus

Yksilöllinen ja koontimuotoinen julkistaminen - Etuudet julkistetaan yksilöllisesti kullekin *selvästi tunnistettavalle vastaanottajalle*. Yksilöllinen julkistaminen edellyttää etuuden vastaanottajalta suostumusta, tätä käsitellään kappaleessa 6. Jos vastaanottaja ei anna suostumustaan julkistamiseen, maksetut etuudet ilmoitetaan yhteenvetomuotoisessa ryhmässä.

Julkistamiskategoriat - Etuudet jaetaan allaoleviin kategorioihin samalla kun transaktio syötetään lähdejärjestelmään.

- **Terveyden huollon organisaatioille maksettavat etuudet:** MSD julkistaa seuraavat terveydenhuollon organisaatioille maksetut etuudet:
  - i) Terveydenhuoltoa tukevat lahjoitukset ja apurahat (sis. tuotelahjoitukset hyväntekeväisyyteen ja onnettomuuksissa tarjottu logistinen apu).
  - ii) Tapahtumakustannuksiin osallistuminen, sis. terveydenhuollon ammattilaisten osallistumisen tukeminen suorasti tai epäsuorasti terveydenhuollon organisaatioiden kautta, kuten:
    - a. rekisteröintimaksut
    - b. terveydenhuollon organisaatioiden tai organisaatioiden nimeämien kolmansien osapuolien kanssa tehdyt sopimukset tapahtumien järjestämisestä (esim. näyttelypaikan tai ständin vuokraaminen, mainostilan ostaminen (paperilla, elektronisesti tai muussa muodossa), satelliittisymposiumin järjestäminen kongressissa, puhujien tai opetushenkilöstön palkkioihin liittyvä tuki, organisaation tarjoamat ruoka- ja juomakulut mikäli osa kokonaispakettia, sekä organisaation järjestämät kurssit, joihin osallistuvia yksittäisiä terveydenhuollon ammattilaisia MSD ei valitse) ja
    - c. matka- ja majoituskulut; sekä
  - iii) Palvelu- ja konsulttipalkkiot (esim. retrospektiiviset ei-interventiotutkimukset ja epidemiologiset tutkimukset). Mikäli palvelu- tai konsulttisopimukseen liittyy kulukorvauksia (esim. matka- tai majoituskulut) julkistetaan ne omassa kategoriassaan, ei osana konsulttipalkkiota.
- **Terveydenhuollon ammattilaisille maksettavat etuudet:** MSD julkistaa seuraavanlaiset terveydenhuollon ammattilaisille maksettavat etuudet.
  - i) Tapahtumakustannuksiin osallistuminen, kuten:
    - a. rekisteröintimaksut
    - b. matka- ja majoituskulut (kuten lennot, junaliput, pysäköintimaksut, taksit ja hotellimajoitus)
  - ii) Palvelu- ja konsulttipalkkiot (esim. luentopalkkiot, puhujien koulutus, asiantuntijalausunnot, data-analyysi, koulutusmateriaalien suunnittelu ja tuottaminen, yleinen asiantuntijakonsultointi ja neuvonta asiantuntijaryhmien ja neuvoa-antavien komiteoiden jäsenenä, tutkimuspalkkiot kun vastaanottajan henkilöllisyys on MSD:n tiedossa, sekä tutkijalähtöiset tutkimukset, jotka eivät määritelmällisesti kuulu Tutkimus- ja tuotekehitys-etuuksiin. Tällaisia ovat esim. ei-interventiotutkimukset jotka ovat luonteeltaan retrospektiivisiä). Mikäli palvelu- tai konsulttisopimukseen liittyviä kuluja (esim. matka- tai majoituskuluja) korvataan, ne julkistetaan omassa kategoriassaan (=palvelu- tai konsulttisopimukseen liittyvät muut kulut), ei osana konsulttipalkkiota.
- **Tutkimus- ja tuotekehitysetuudet:** Tutkimus- ja tuotekehitysetuudet julkistetaan yhteenvetomuotoisena kuten Lääketeollisuus ry:n ohjeet määrittävät. Tähän ryhmään kuuluvat suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyvät taloudelliset etuudet jotka koskevat:
  - i) ei-kliinisiä tutkimuksia
  - ii) kliinisiä tutkimuksia

- iii) ei-interventiotutkimuksia, jotka ovat prospektiivisia luonteeltaan ja sisältävät potilasdatan keruuta.

Matka- ja majoitusetuudet liittyen tutkimukseen ja tuotekehitykseen (osallistuminen tutkijakokouksiin) sisällytetään myös koontimuotoisena julkistettavaan kategoriaan.

Etuuksien arvo – Julkistettavat arvot edustavat MSD:lle aiheutunutta toteutunutta kuluja, ei vastaanottajan saamaa taloudellista etua.

Julkistamisen ulkopuolelle jäävät etuudet – Seuraavia etuusmuotoja ei ohjeiden mukaan koske julkistamissäännökset: i) tavanomaiseen lääkkeiden ostoon ja myyntiin liittyvät siirrot (esim. MSD:n ja apteekin välillä); ii) lääkenäytteet, tutkimuksen kohteena olevat lääketieteelliset yhdisteet ja biologiset näytteet; iii) informaatio- ja koulutusmateriaalit sekä lääketieteelliset välineet, sekä iv) ruoka- ja juomakulut, joiden arvo ei ylitä Lääketeollisuusliitto ry:n asettamia rajoja.

Etuuden päiväys – Etuudet päivätään MSD:n maksupäivämäärän mukaan, ei sen päivämäärän mukaan, jolloin terveydenhuollon organisaatio tai ammattilainen vastaanotti etuuden. Suorat etuudet päivätään sen päivämäärän mukaan, jona ne kirjattiin MSD:n kirjanpitojärjestelmään, ei sen päivämäärän mukaan, jolloin terveydenhuollon organisaatio tai ammattilainen vastaanotti etuuden. Epäsuorat matka- ja majoituskuluja koskevat etuudet päivätään tapahtuman alkamispäivämäärän mukaan. Manuaalisesti raportoitavat etuudet päivätään tapahtuman päivämäärän mukaan.

Osittaiseen osallistumiseen tai peruutukseen liittyvä etuus – Koska etuudet raportoidaan sen mukaan, mikä on ollut kustannus MSD:lle, osittaisen osallistumisen tapauksessa julkistetaan täysi kustannus, jonka MSD on osallistumisesta maksanut.

Mikäli peruutus johtuu MSD:n päätöksestä tai aloitteesta, kustannuksia ei julkaista, esimerkiksi:

- MSD:n hallinnoimaan tapahtumaan liittyviä kustannuksia, jonka MSD peruuttaa, ei julkaista
- kolmannen osapuolen tapahtuma, johon MSD sponsoroi osallistujia (esim. kansainvälinen kongressi) ja MSD päättää peruuttaa osallistujien sponsoroinnin. Näitä sponsorointikustannuksia ei julkaista, vaikka tapahtuman järjestäjä myöhemmin peruuttaisi tapahtuman tai vaihtaisi sen virtuaaliseksi.

Kustannukset julkistetaan tilanteissa, joissa etuuden vastaanottaja on hyväksynyt kutsun tapahtumaan ja:

- peruuttaa osallistumisensa ennen tilaisuutta tai ei osallistu tapahtumaan, johon kustannukset liittyvät
- kolmannen osapuolen tapahtuma, jonka tapahtuman järjestäjä päättää peruuttaa tai vaihtaa virtuaaliseksi (esim. kongressi).

Maantieteelliset rajat ylittävä aktiviteetti – Riippumatta siitä, mikä MSD:n yksikkö tekee sopimuksen ja maksaa vastaanottajalle, kaikkien niiden terveydenhuollon ammattilaisten ja organisaatioiden saamat etuudet, joiden pääasiallinen toimipaikka tai työosoite on Suomessa, julkistaa MSD Finland Oy.

Julkistettavat yksiköt – Tämä vuosittainen julkistamisraportti sisältää kaikki MSD Finland Oy:n maksamat etuudet Suomessa sijaitseville terveydenhuollon ammattilaisille ja organisaatioille. Lisäksi raportti sisältää MSD:n ulkomaisten yksiköiden antamat etuudet kaikille terveydenhuollon ammattilaisille ja organisaatioille, joiden pääasiallinen osoite on Suomessa.

4 Metodit jotka varmistavat oikean, tarkan ja aukottoman julkistamisen

Lähdejärjestelmien koodaus – MSD:n henkilöstö on 1. tammikuuta 2015 lähtien käyttänyt jokaisessa kirjanpitojärjestelmän tai tapahtumahallinnon järjestelmässä ennalta määriteltyjä kirjanpidon tilejä tai muuta ennalta määriteltyä metodologiaa jokaisen terveydenhuollon ammattilaiselle

tai organisaatiolle tehdyn transaktion kirjaamiseksi julkistamista varten, sekä etuuden asettamiseksi oikeaan kategoriaan. Lisäksi MSD:n kirjanpitojärjestelmään on lisätty laskuttajien tietoihin raportoinnin mahdollistava tunniste terveydenhuollon ammattilaisuudesta/organisaatiosta (1= "raportoitava", 2= "ei-raportoitava"), sekä asetettu yksilöllinen asiakastunniste.

Asiakastunniste – Etuuksien yksilöllisen keräämisen ja julkistamisen mahdollistamiseksi MSD on asettanut jokaiselle etuuden vastaanottajalle yksilöllisen tunnisteen. Tunniste perustuu satunnaiseen juoksevaan numerointiin. Kaikille kirjanpitojärjestelmässä oleville laskuttajille, MSD:n tukemien tapahtumien osallistujille, sekä manuaaliraportoiduille etuuksille on annettu yksilöllinen asiakastunniste. Asiakkaan tunnistamiseen vaikuttavat nimi, osoite, toimipaikka ja tarvittaessa myös erikoisala. Näitä yksilöllisiä asiakastunnisteita käytetään vain lähdejärjestelmissä ja julkistamistietokannassa kokoamaan tietoja, eikä niitä julkisteta.

Manuaalinen raportointi – Sen ohella, että julkistamistietokantaan ajetaan tietoja eri lähdejärjestelmistä, MSD syöttää julkaisujärjestelmään tietoja myös manuaalisesti. Nämä manuaalitapahtumat kattavat tietojärjestelmien ulkopuolella tapahtuvat transaktiot ja erityistapaukset, joissa tieto ei ole saatavilla suoraan lähdejärjestelmästä. Samoin tällä prosessilla raportoidaan MSD:n eri ulkomaisten yksikköjen suomalaisille terveydenhuollon ammattilaisille maksamat etuudet MSD Finland Oy:n julkistamistietokantaan. Myös MSD Finland Oy:n etuudet muiden Eurooppalaisten maiden terveydenhuollon ammattilaisille tai organisaatioille on liitetty asianomaisten MSD:n yksikköjen julkistamisraportteihin vastaavalla tavalla.

Ohjelmisto – MSD on hankkinut julkistamisraportointiin erillisen ohjelmiston. Se yhdistää tietoa useista eri lähdejärjestelmistä ja manuaalisista tiedostoista sekä kokoaa tiedoista julkistamisraportin kullekin MSD:n yksikölle. Ohjelmistoa käytetään myös julkistamiseen liittyvien suostumusten hallinnointiin.

Organisaatio – MSD on luonut organisaation, joka on vastuussa niistä menetelmistä, järjestelmistä ja prosesseista, jotka varmistavat oikean, tarkan ja aukottoman julkistamisraportoinnin.

5 Erityistä huomioitavaa

Etuuden vastaanottajan tunnistaminen – Alan julkistamisohjeiden mukaan etuus tulee raportoida "selvästi tunnistettavalle vastaanottajalle". Seuratakseen tätä sääntöä MSD julkistaa kolmansien osapuolten järjestämien lääketieteellisten tapahtumien tapahtumatuen niille terveydenhuollon organisaatioille, jotka ovat tosiasiallinen järjestäjätaho ja siten etuuden saaja. Esimerkiksi Helsingin Lääkäripäivät järjestää Suomen messut, jolle MSD maksaa sovitun summan. Suomen messujen toimeksiantaja on kuitenkin Lääkäriliitto, jolle MSD julkistaa koko etuuden. Alan julkistamisohjeiden mukaan, MSD julkistaa koko maksamansa summan vastaanottajalle. Se, miten etuus jaettiin tapahtumajärjestäjän ja terveydenhuollon organisaation välillä on julkistamisen kannalta epäolennaista.

Poikkeus "selvästi tunnistettavan vastaanottajan" –sääntöön – MSD on yksinkertaistanut manuaalisten etuuksien keräämistä liittyen lääketieteellisten koulutustapahtumien ryhmäkuljetuksiin. Näitä kuljetuksia ei tarvitse raportoida yksilöllisellä tasolla, jos etuus on alle 50 euroa yhtä vastaanottajaa kohti. Tällaisissa tapauksissa maksettu etuus julkistetaan terveydenhuollon organisaation nimissä, jolle kutsu on osoitettu. Tapahtumahallintajärjestelmän kautta tulevat ryhmäkuljetukset on jaettu osallistujien kesken, poikkeussääntö koskee siis vain manuaalitapahtumia.

Cubist – MSD:n emoyhtiö osti antibiootteihin erikoistuneen Cubist Pharmaceuticals – lääkeyhtiön 21.1.2015. Cubist oli EFPIA:n jäsen ja tietoinen julkistamisvelvoitteista. MSD on kerännyt Cubistin tuotteisiin ja kliiniseen tutkimukseen liittyvät etuudet ja ne julkistettiin MSD:n maksamina etuuksina vuoden 2015 raportilla.

Sanofi Pasteur MSD –MSD:n ja Sanofi Pasteurin yhteisyritys Sanofi Pasteur MSD (SPMSD) purettiin yhtiöiden yhteisellä päätöksellä 31.12.2016. SPMSD oli EFPIA:n ja Lääketeollisuus ry:n jäsen ja tietoinen julkistamisvelvoitteista. SPMSD:n vuosia 2015 ja 2016 koskevat etuudet julkistetaan MSD:n sivuilla.

CRO:den maksamat etuudet – MSD kerää ja yhdistelee käyttämiensä CRO-organisaatioiden maksamat etuudet omaan julkistustietokantaansa, ja julkistaa etuudet MSD:n maksamina etuuksina.

Terveydenhuollon ammattilaisten omistamat (yhden henkilön) yritykset - Julkistus tehdään vastaanottajan nimellä. Tällöin palkkio joka on maksettu juridiselle yhtiölle, jonka omistaa terveydenhuollon ammattilainen, julkistetaan juridisen yhtiön nimellä, ei terveydenhuollon ammattilaisen nimellä.

Monivuotiset sopimukset – Julkistaminen tehdään kunakin vuonna maksettujen todellisten etuuksien mukaan, ei sopimuksissa ennakoitujen, vuosille jaettujen maksujen mukaan.

Ei-interventiotutkimukset – Niissä tapauksissa, joissa MSD ei pysty parhaimmista pyrkimyksistään huolimatta selvittämään, ovatko CRO:n suorittamat HCP:lle maksetut etuudet MSD:n puolesta luonteeltaan prospektiivisiä vai retrospektiivisiä, nämä etuudet käsitellään prospektiivisinä ja kohdennetaan kokonaisuudessaan tutkimus- ja tuotekehitys kategoriaan.

6 Suostumusten hallinnointi

Suostumusten kerääminen – Suomen tietosuojalaki velvoittaa MSD:tä pyytämään jokaiselta yhteistyökumppaniltaan suostumuksen henkilötietojen julkistamiseen. MSD Finland Oy on tehnyt parhaansa suostumusten keräämiseksi saavuttaakseen mahdollisimman suuren avoimuuden yhtiön ja terveydenhuollon ammattilaisten välisen yhteistyön luonteesta ja mittakaavasta. MSD Finland Oy on kerännyt suostumukset julkistukseen jälkikäteen koskien koko edeltävän vuoden yhteistyötä. MSD on myös tarjonnut terveydenhuollon ammattilaisille mahdollisuuden tarkistaa heille kalenterivuoden aikana maksetut etuudet ennen julkistusta.

Suostumuksen peruuttaminen – Vastaanottajilla on oikeus perua suostumuksensa julkistukseen milloin tahansa. Jos tämä tapahtuu ennen tietojen julkaisemista, vastaanottajalle maksetut etuudet ilmoitetaan koontimuotoisena ilman vastaanottajan nimeä. Jos suostumus perutaan tietojen varsinaisen julkistamisen tapahduttua, vastaanottajan nimi poistetaan ja maksetut etuudet siirretään koontimuotoiseen kategoriaan julkistuksen 3 vuoden voimassaolon loppuajaksi.

Osittainen suostumus – Jos vastaanottaja antaa suostumuksensa vain osittaiseen etuuksien julkaisuun, MSD julkistaa maksettujen etuuksien kokonaismäärän koontimuotoisessa kategoriassa ilman vastaanottajan nimeä. Tällä menettelyllä vältetään MSD:n ja terveydenhuollon ammattilaisten välisen yhteistyön luonteen ja mittakaavan vääristyminen.

7 Julkistusraportti

Julkaisupäivämäärä – MSD julkaisee edeltävänä kalenterivuonna maksetut etuudet viimeistään 6 kuukautta kyseessä olevan raportointiajankohdan päättymisestä (esimerkiksi vuoden 2015 etuudet julkaistaan viimeistään 30. kesäkuuta 2016). Julkistettu tieto on saatavilla kolmen (3) vuoden ajan. Raporttia kuitenkin päivitetään mikäli terveydenhuollon ammattilainen peruu suostumuksensa julkistukseen. Tällöin henkilölle maksetut etuudet yhdistetään koontimuotoiseen kategoriaan, ja uusi raportti julkaistaan.

Julkistusalusta – MSD:n vuotuiset julkistusraportit ovat saatavilla yhtiön internetsivuilla, www.msdfi.

Julkistuskieli – MSD:n vuotuiset julkistukset tehdään suomeksi.

8 Julkistukseen liittyvä taloudellinen data

Valuutta, ALV ja henkilösivukulut - Etuudet julkistetaan paikallisessa valuutassa, ilman arvonlisäveroa. Poikkeuksena tähän ovat epäsuorat matka- ja majoituskulut, joihin sisältyy arvonlisävero. Palkkiot (luento-, asiantuntijalausunto- ja konsultointipalkkiot) ilmoitetaan bruttomäärinä, ilman veroja ja henkilösivukuluja. Muissa valuutoissa maksetut etuudet muunnetaan paikalliseen valuuttaan maksupäivän valuuttakurssin mukaan. MSD:n ulkomaisten yksiköiden maksamat epäsuorat matka- ja majoituskulut, jotka kerätään ja lisätään manuaalisesti julkistamistietokantaan, muunnetaan paikalliseen valuuttaan käyttämällä raportointipäivän valuuttakurssia (ei matkustuspäivän valuuttakurssia).